

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIL-368/12-L

Název právnické osoby vykonávající činnost školského zařízení:	Dětský domov, Jablonec nad Nisou, Pasecká 20, příspěvková organizace
Sídlo:	Pasecká 20, 466 02 Jablonec nad Nisou
IČ:	60 252 774
Identifikátor:	600 029 107
Právní forma:	Příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Janem Řičářem, ředitelem školského zařízení
Zřizovatel:	Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec
Místo inspekční činnosti:	Pasecká 20, Palackého 10, Jablonec nad Nisou
Termín inspekční činnosti:	16. - 18. duben 2012

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školským zařízením podle příslušného vzdělávacího programu podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a podle vybraných ustanovení zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů (dále zákon č. 109/2002 Sb.).

Inspekční činnost byla vykonána na podnět podle § 174 odst. 5 školského zákona.

Aktuální stav školského zařízení

Dětský domov, Pasecká 20, Jablonec nad Nisou (dále dětský domov, DD, zařízení, školské zařízení) zajišťuje péči dětem s nařízenou ústavní výchovou. Sídlí ve dvou budovách, na adresách Pasecká 20 a Palackého 10. Oba objekty mají vlastní kuchyň a jídelnu. Přilehlé zahrady (v ulici Pasecká je lépe vybavená zahradními prvky) slouží pro rozmanité aktivity i odpočinek dětí.

Kapacita DD je 32 dětí, od poslední inspekce došlo k poklesu počtu umístěných dětí. Evidenční stav v době inspekce byl 24 dětí. Ve sledovaném tříletém období třetina dětí

prošla neúspěšnou pěstounskou péčí. Jeden chlapec je ve výkonu trestu. V DD není v současné době žádný cizinec.

Děti jsou rozděleny do třech rodinných skupin (dále RS), jejich počet v RS odpovídá právním předpisům.

Dětský domov s dalšími dvěma DD v regionu je zapojen do projektů „Příprava mládeže na vstup do života mimo dětský domov II“ a „Individuální, speciálně pedagogická péče pro děti v dětských domovech Libereckého kraje“.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Děti jsou do DD přijímány prostřednictvím územně příslušného Dětského diagnostického ústavu (dále DDÚ). Do rodinných skupin jsou zařazovány dle sourozeneckých vztahů a vždy po konzultaci s DDÚ.

DD identifikuje a eviduje jedenáct dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, kterým poskytuje individuální péči zejména při rozvoji komunikačních dovedností. Děti navštěvují dle schopností příslušný typ a druh školy. Pro jejich úspěšný rozvoj DD vytváří příznivé podmínky.

Školní metodik prevence v současné době v zařízení nepůsobí. Na každé budově pracovala jedna metodička, obě zahájily příslušné vzdělávání, nyní jsou však na rodičovské dovolené. Jejich agenda je rozdělena určeným pedagogickým pracovníkům a zastřešuje ji ředitel.

Školské zařízení v rámci možností zohledňuje vnější prostředí a eliminuje případné negativní vlivy na „své“ děti. Má účinné preventivní systémy zaměřené na omezení rizikového chování dětí. Minimální preventivní program je zpracován. Je řešen cca jeden případ šikany (prvního stupně) ročně. Rozvinutější formy šikany nebyly zjištěny. Ve zneužívání návykových látek představuje největší problém marihuana s přibližně čtyřmi zaznamenanými a řešenými případy ročně. Záškoláctví je plně pod kontrolou díky kvalitní spolupráci se školami. Neúspěšnost dětí ve vzdělávání je řešena individuálně v kooperaci se školou. Podpůrným opatřením je forma doučování, aktuálně není žádné dítě ohroženo výrazným neúspěchem. V jednom případě je pro žákyni střední školy s maturitou domluvena možnost opakování ročníku, aby měla možnost ukončit střední vzdělávání maturitní zkouškou.

DD monitoruje úspěšnost svých systémů v oblastech bezpečnosti dětí, prevenci rizikového chování a vyhodnocuje jejich efektivitu. Poučení o bezpečnosti dětí je písemně podloženo. Nedostatek byl shledán v dokumentu Kniha úrazů, kde nebyly úrazy číslovány a chyběly údaje o ošetření (dle vyhlášky č. 64/2005 Sb.). Tento nedostatek ředitel vzal na vědomí a provedl okamžitá opatření.

Ve sledovaných odpoledních a podvečerních aktivitách děti praktikovaly činnosti podle svého zájmu, komunikovaly bez zjevných negativních postojů a ve vymezeném čase se připravovaly na vyučování. Při přípravě na vyučování v matematice pozitivní motivace vychovatelů, vhodný výběr pomůcek a důsledné dodržování stanovených pravidel podporovaly především rozvoj matematické a finanční gramotnosti. Provozované aktivity přispívaly k pohybovým dovednostem a vedly děti k odpovědnosti. Příprava pro život probíhá především individuálně, je zaměřena na sebeobslužné činnosti, na přípravu jednoduchých jídel, praní prádla a drobné domácí práce. Starší děti se učí postupům, jak si hledat práci. Daří se jejich motivace ke vzdělávání (sedm dětí navštěvuje střední školy, tři se ke studiu hlásí). Prostřednictvím spolupráce s diagnostickým ústavem DD využívá

možnosti porovnání efektivit výchovně vzdělávací práce s ostatními školskými zařízeními ve spádové oblasti DDÚ. Zařízení sleduje úspěšnost svých absolventů.

Hodnocení předpokladů školského zařízení ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Školní vzdělávací program pro dětský domov je zpracován v požadované struktuře podle školského zákona. Dětem je nabízena pestrá a široká škála aktivit, například s přírodovědným, hudebním a výtvarným zaměřením, dále keramika, angličtina a řada sportovních činností převážně mimo DD, čímž je přirozenou cestou podporován socializační proces. DD má koncepci domácí přípravy (účinná podpora rozvoje vzdělávání žáků a studentů je denní součástí týdenních programů výchovně vzdělávací činnosti).

V rámci DD mají děti možnost sezónního vyžití především o víkendech (například lezení po skalách, lyžování, bruslení a cyklistika, výlety). Na začátku a na konci prázdnin pobývají děti na táborech, zapojují se do vodáctví, tráví čas na chalupě v rekreační oblasti. Nadstandardní aktivity podporují celkový rozvoj dětí, včetně sociálních dovedností a přispívají k prevenci rizikového chování.

Ředitel působí ve funkci pátý rok. Předpoklady pro výkon funkce splňuje. V posledním půlroce provedl organizační změny ve vedení. Zrušil místo vedoucí vychovatelky a přenesl kompetence na jednotlivé pedagogy, což narušilo vztahy některých pracovníků. Ve vnitřních normách (Vnitřní řád) jsou dobře popsána práva a povinnosti všech zúčastněných. Úroveň a způsob řízení odpovídá typu školského zařízení, plánování činnosti školského zařízení je jasné, srozumitelné a stanovuje priority vedoucí ke zlepšení průběhu a výsledků vzdělávání. Vlastní hodnocení školského zařízení vychází z určených kritérií, podílejí se na něm všichni pedagogičtí pracovníci. Na jeho základě jsou inovovány plány činnosti a výchovně a vzdělávací strategie. Výroční zprávy splňují danou strukturu a vycházejí z vlastního hodnocení i externího hodnocení (např. ČŠI). Je v nich posuzována úroveň dětí směrem ke stanoveným cílům v souladu s jejich možnostmi. Ředitel zařízení plní povinnosti vycházející ze školského zákona a dalších norem (§ 164 a § 165 ŠZ, § 24 zákona č. 109/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů), zřídil pedagogickou radu jako svůj poradní orgán, deleguje podle organizačního uspořádání zařízení některé rozhodovací pravomoci i na další podřízené. Kontrolní a hospitační činnosti sleduje účinnost přijímaných opatření obsažených ve vlastním hodnocení. V rámci jednání pedagogické rady hodnotí dosahované výsledky ve všech oblastech výchovy i vzdělávání a zabývá se možnostmi dalších postupů. V minulém roce neřešil žádnou stížnost. Povinná dokumentace dle § 34 zákona č. 109 Sb., je řádně vedena. Vnitřní řád dětského domova je zpracován, jeho struktura koresponduje se vzorovým vnitřním řádem (příloha vyhlášky č. 438/2006 Sb.). Roční plán výchovně vzdělávací činnosti na školní rok 2011/2012 a Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti jsou vypracovány. Osobní dokumentace dětí je vzorně vedena. Obsahuje všechny relevantní náležitosti včetně programu rozvoje osobnosti (vedeno jako „Individuální výchovně-vzdělávací plán“), písemné žádosti osob odpovědných za výchovu o povolení pobytu podle § 23 odst. 1 písm. a) nebo c) zákona č. 109 Sb.), písemné souhlasy odboru sociálně právní ochrany dětí (dále OSPOD). Jednací protokol, Kniha denní evidence, Kniha úředních návštěv a Kniha ostatních návštěv včetně evidence návštěv osob odpovědných za výchovu jsou vedeny.

Zařízení se snaží ve spolupráci se školským poradenským zařízením řešit problémy v osobnostním rozvoji jednotlivých dětí. Sleduje systematicky dlouhodobě výsledky dětí, které vyhodnocuje a jejich prostřednictvím zjišťuje jejich celkovou úspěšnost.

Průběžně se orientuje na pomoc po ukončení pobytu zajišťováním bydlení, možnostmi využití Domu na půl cesty, kde jsou v současnosti dvě děti a na perspektivu zaměstnání.

Ředitel školského zařízení se zabývá možnými personálními riziky jako např. kvalifikovanost, věková struktura, nebo zastupitelnost a přijímá opatření k jejich odstranění. Vychází přitom z vlastního hodnocení zařízení. Zpracoval plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP), seznámil s ním pracovníky zařízení a sleduje jeho plnění. DVPP je orientováno zejména na metody a formy práce s dětmi a oblast speciální a sociální pedagogiky. Struktura využití pracovní doby pedagogických pracovníků a organizace jednotlivých služeb vychází z plánu činnosti na příslušný rok, je konkretizována v týdenních programech činnosti jednotlivých skupin a její naplňování je v souladu s platnými předpisy.

Personální obsazení DD je dostatečné. V 25členném kolektivu působí pět mužů, tím je zajištěn do jisté míry i mužský vzor. Pedagogický sbor včetně ředitele tvoří sedm kvalifikovaných pedagogů. Ve skupině se střídají dva vychovatelé. Režim stanovený ve Vnitřním řádu respektuje mimoškolní aktivity, vycházky i rozlišení večerky dle věku dětí. Noční službu vykonávají čtyři „bezpečnostní technici“, kteří pokrývají potřebu provozu. Služby jsou nastaveny efektivně.

Školské zařízení svou dispozicí a stavebně technickým uspořádáním stále nevyhovuje výchově dětí v rodinných skupinách (bylo uvedeno již v minulých inspekčních zprávách). Materiální a prostorové podmínky sice došly k mírné pozitivní změně co do funkčnosti rodinných skupin, ne však dostatečně. Ředitel se situací zabývá, požaduje na zřizovateli nápravu.

DD spolupracuje především na úrovni obce a kraje s ostatními školami a zařízeními pro výkon ústavní výchovy. Pomocí přispívají speciálně pedagogické centrum (dále SPC), pedagogicko-psychologická poradna (dále PPP), klinický logoped. Velkým přínosem je spolupráce s psychologkou, která zde v rámci projektu pracuje na částečný úvazek. Na kontaktech s rodiči, kteří jsou dohledatelní, se podílejí pedagogové a sociální pracovníce.

Kromě finančních zdrojů na provoz od zřizovatele hrají významnou roli sponzoři, kteří finančně podporují nadstandardní aktivity (tábory, vysokohorské pobyty, sportovní aktivity, hrazení kurzů, zájmové činnosti).

Vzhledem k podnětu k inspekci v rámci inspekční činnosti byl pozván ke spolupráci psycholog, který prostřednictvím řízených rozhovorů s dětmi i zaměstnanci sledoval klima a podmínky v DD.

Z jeho monitorování se aktuálně jeví sociálně emocionální atmosféra v zařízení jako vyrovnaná a pozitivní. Problémy, které byly podnětem inspekční činnosti, vycházely z interpersonálních konfliktů, jež proběhly v období, kdy vedla DD vedoucí vychovatelka. Hlavním zauzlením byla neschopnost racionálně řešit vzniklou situaci a neprofesionální vtažení dětí do pracovních sporů.

Současně z rozhovorů s dotazovanými vyplývá, že ač Vnitřní řád byl všem zaměstnancům k dispozici, neměli zcela jasno v právech a povinnostech dětí. To může být příčinou udělování nesprávných výchovných opatření. Do budoucna by mohla vyvolat spory nejen mezi dětmi a pedagogickými pracovníky, ale současně i mezi pedagogickými pracovníky navzájem. Nikdo z oslovených dospělých respondentů nezohledňoval vývojové a individuální hledisko ve vztahu k popisované problematice, což je podstatný problém ve výchovně vzdělávací práci z hlediska výchovy i učení. Současně byl zjištěn rozpor mezi odpověďmi dětí a pedagogických pracovníků týkající se používání fyzických trestů. Je

proto třeba zvážit a přehodnotit formy výchovného působení, zvláště u některých pedagogických pracovníků. Rezervy vyvstávají též v práci vedení DD se spolusprávou dětí.

V době inspekční činnosti se negativní projevy nevyskytovaly, v obou objektech panovala pracovní atmosféra.

Závěry

Vzdělávací nabídka a činnost školského zařízení je v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. Vychází ze zásady rovného přístupu každého dítěte k výchově a vzdělávání.

Nastavený styl řízení vytváří vhodné podmínky pro činnost DD zejména v oblasti zabezpečení kvalifikovaných pedagogů. Rezervy jsou v důslednější kontrole pedagogických pracovníků, zda si prostudovali Vnitřní řád a zda jeho obsah uplatňují ve vzdělávacím procesu.

Ředitel školského zařízení se systematicky zabývá materiálně technickými podmínkami, zejména prostorovými podmínkami rodinných skupin.

Sledované činnosti zaměřené na přípravu dětí na školu a získávání běžných praktických dovedností podporovaly kompetenční předpoklady k docílení socializace dětí do běžného života.

Školské zařízení účelně využívá finanční zdroje a prostředky, čímž vytváří dobré finanční předpoklady pro naplnění vzdělávacího programu dětského domova a programu rozvoje osobnosti. Pomocí sponzorů poskytuje dětem nadstandardní volnočasové aktivity.

Klima se výrazně uklidnilo, nebyly zaznamenány negativní projevy ani postoje.

Inspekční zjištění vedoucí k zhodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání jsou pozitivní v těchto oblastech:

- *Kvalifikovaný pedagogický sbor a zájem o další vzdělávání*
- *Současné příznivé klima, navozeny přátelské vztahy mezi dětmi i pracovníky*
- *Účinná spolupráce s dalšími subjekty (školy, poradenská zařízení, logoped)*

Inspekční zjištění vedoucí k zhodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání je negativní v této oblasti:

- *Přetrvávají nevyhovující prostory pro činnost rodinných skupin*

Inspekční zjištění na základě řízených rozhovorů psychologem vedoucí ke zkvalitnění práce DD

- *Proškolit pedagogické pracovníky o právech a povinnostech dětí (dle zákona č. 109/2002 Sb., a dle Vnitřního řádu DD)*
- *Zabývat se vývojovými a individuálními zvláštnostmi dětí a přizpůsobit k tomu výchovné působení*
- *Přehodnotit a sledovat udělovaná opatření ve výchově*
- *Přehodnotit práci se spolusprávou dětí*

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

1. Zřizovací listina, vydal Liberecký kraj pod čj.: ZL-22/09-Š ze dne 27. 10. 2009
2. Rozhodnutí ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, vydal KÚLK pod čj. OŠMTS-118/07-RZS dne 19. 11. 2007 s účinností od 1. 9. 2008
3. Rozhodnutí ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, vydalo MŠMT pod čj. 28 182/2007-21 ze dne 3. 1. 2008 s účinností od 1. 9. 2008
4. Roční plán výchovně vzdělávací práce
5. Přehledy vzdělávací práce
6. Kniha denní evidence zařízení
7. Kniha úrazů
8. Týdenní programy
9. Kniha úředních návštěv
10. Kniha ostatních návštěv
11. Záписy z jednání pedagogické rady
12. Vzdělávací program dětského domova ze dne 1. 9. 2011
13. Osobní spisy dětí
14. Kontrolní činnost ředitele
15. Výroční zpráva o činnosti školského zařízení za školní rok 2010/2011
16. Minimální preventivní program ze dne 25. 8. 2011
17. Vnitřní řád čj. 1016/2008 platný od 1. 5. 2008
18. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků 2011/2012
19. Organizační řád ze dne 1. 9. 2012
20. Osobní spisy zaměstnanců (psychická způsobilost, bezúhonnost, dosažené vzdělání)
21. Osobní dokumentace dětí o. č.: 00127, 00128, 00108, 00109, 00129, 00125, 40134, 40133, 40110, 04093, 04092, 40123, 40125, 40119, 40127, 40120, 40124, 40104, 40128, 40132, 40131, 00122.
22. Evidence léků, evidence vycházek, evidence opatření ve výchově, evidence kapesného,
23. Přehledy vzdělávací práce
24. Kniha nemocných

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec 1, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.l@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Libereckém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Liberci dne 29. 5. 2012

(razítko)-ano

Titul, jméno, příjmení, funkce

PhDr. Miloslava Paclíková, školní inspektorka.....Paclíková v. r.

Mgr. Jiří Holomek, školní inspektor.....Holomek v. r.

PaedDr. Pavel Bártík, přizvaná osoba.....Bártík v. r.

PhDr. Jan Mattioli Ph.D., přizvaná osoba.....Mattioli v. r.

Datum a podpis ředitele školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Jablonci nad Nisou dne 13. 6. 2012

(razítko)-ano

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Jan Řičář, ředitel.....Řičář v. r.

Připomínky ředitele školského zařízení

Dne.....

Připomínky nebyly podány.